

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 252/06-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. V. P., T., zastúpeného JUDr. M. B., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 117/2004 a postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 342/2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. V. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2006 doručená sťažnosť JUDr. V. P. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III

v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 117/2004 a postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 342/2004.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že žalobným návrhom z 10. mája 2003 podaným Okresnému súdu Bratislava III (zo súvisiaceho súdneho spisu však vyplýva, že žaloba sťažovateľa bola doručená Okresnému súdu Bratislava III až 8. júna 2004), ktorý po postúpení veci miestne príslušnému súdu je vedený na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 342/2004, sa domáha ochrany osobnosti a zaplatenia nemajetkovej ujmy proti odporcovi P., a. s., B.

Podľa sťažovateľa dochádza v tomto konaní k neodôvodneným priet'ahom, pričom poukazuje na to, že *„Od tohto času (od postúpenia veci miestne príslušnému súdu, pozn.) sa vo veci nekonalo a do dnešného dňa nebol vo veci vytyčený termín pojednávania. Bola daná len výzva na zaplatenie SÚP“*.

Sťažovateľ odvolávajúc sa na skutočnosti a dôkazy uvedené vo svojej sťažnosti s poukazom na podanú sťažnosť na priet'ahy v súdnom konaní predsedovi okresného súdu z 13. júna 2006 navrhol, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jeho sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že:

„Základné právo sťažovateľa JUDr. V. P. (...) zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní pod spis. zn. 13 C 117/04, Okresného súdu Bratislava I v konaní pod spis. zn. 18 C 342/2004 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľovi priznáva primerané zadost'učinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch vo výške 100.00,- Sk.

Sťažovateľovi sa priznávajú trovy právneho zastúpenia podľa ust. § 11 ods. 2 vyhl. MS SR č. 655/2004 vo výške 5.788,- Sk plus 19 % DPH 1.100 Sk, celkom 6.888,- Sk (...)“

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti podľa § 31 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) si ústavný súd vyžiadal súvisiaci spis

okresného súdu, ktorý mu bol doručený 19. júla 2006 a z ktorého zistil takýto priebeh a stav konania.

Dňa 8. júna 2004 bol Okresnému súdu Bratislava III doručený sťažovateľov „*Žalobný návrh na ochranu osobnosti a zaplataenie nemajetkovej ujmy vo výške 300.000,- Sk.*“, ktorý bol prípisom z 28. júla 2004 postúpený miestne príslušnému okresnému súdu, ktorému bol doručený 17. septembra 2004. Okresný súd vyzval 27. septembra 2004 sťažovateľa na zaplataenie súdneho poplatku (sťažovateľ tak urobil 13. októbra 2004), doplnenie príloh žaloby a o jej ďalšie exempláre (sťažovateľ tak urobil 8. októbra 2004). Ďalším úkonom okresného súdu bolo uznesenie z 10. júla 2006, ktorým bol sťažovateľ vyzvaný, aby v lehote 10 dní doplnil žalobu o požadované rozhodujúce skutočnosti.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených buď v ústave, alebo v medzinárodnej zmluve o ľudských právach, pokiaľ o ich ochrane nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 117/2004

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 206/03) je jedným z dôvodov odmietnutia návrhu jeho zjavná neopodstatnenosť, ktorú v konaní o sťažnosti možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistil priamu príčinnú súvislosť medzi postupom orgánu štátu a namietaným porušením základných práv. O zjavnej neopodstatnenosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu označeného základného práva, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti, alebo z iných dôvodov.

Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na konanie (napr. IV. ÚS 188/03, IV. ÚS 213/03).

Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), že ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľova žaloba bola 8. júna 2004 doručená Okresnému súdu Bratislava III, ktorý ju prípisom z 28. júla 2004 postúpil miestne príslušnému okresnému súdu po siedmich týždňoch. Vychádzajúc už z opísaného priebehu konania neprichádza do úvahy, aby postup Okresného súdu Bratislava III mohol byť kvalifikovaný ako porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, preto je daný dôvod

na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Navyše, sťažnosť sťažovateľa bola doručená ústavnému súdu 27. júna 2006, teda v čase, keď vec už bola postúpená miestne príslušnému okresnému súdu a Okresný súd Bratislava III v nej nekonal.

Vzhľadom na to ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 342/2004

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní [podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) účinného do 31. marca 2005 a od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých

zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorej predmetom je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, že sťažovateľ preukáže, že účinne využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch, alebo že sa preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu a inú právnu ochranu, ako aj so základným právom na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona].

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj súdneho spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa podaním z 13. júna 2006 (na poštovú prepravu podaného 14. júna 2006) sťažoval predsedovi okresného súdu na prietahy v konaní podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch. Podľa názoru ústavného súdu využitie uvedeného právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa citovaných ustanovení zákona o súdoch, nie celé dva týždne pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (27. júna 2006), navyše, bez vyčkania na uplynutie zákonnej 30-dňovej lehoty na jeho vybavenie, nepredstavuje dostatočný časový priestor na poskytnutie možnosti napadnutému všeobecnému súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený nečinnosťou okresného súdu. Ústavný súd zastáva názor, že predmetná sťažnosť bola v okolnostiach prípadu zo strany sťažovateľa iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu

na prijatie opatrení proti zbytočným priet'ahom v napadnutom konaní (m. m. IV. ÚS 278/04, IV. ÚS 74/05, IV. ÚS 155/05).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd zastáva názor, že hoci sťažovateľ podal pred tým, než sa obrátil na ústavný súd, sťažnosť podľa zákona o súdoch, takéto formálne využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažovateľom nemožno považovať za efektívny postup, ktorý by predstavoval splnenie podmienky prípustnosti sťažnosti podľa označeného ustanovenia zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná predčasne, a to v čase, keď ešte nebolo možné dospieť k záveru, že by vyčerpanie právneho prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorého je oprávnený podľa osobitných predpisov, bolo bezúspešné a neprinieslo sledovaný cieľ, ani k záveru, že napriek jeho využitiu predseda okresného súdu primerane nereagoval a nevyužil príležitosť, aby sám urobil vo veci nápravu.

Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol ako neprípustnú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2006